

<b>Tantárgy neve:</b> Alternatív iskolák, civil szervezetek	<b>Jellege:</b> kötelező	<b>Kreditek:</b> 3	<b>Tantárgykód:</b> WPED302
<b>Tantárgyfelelős:</b> Bíró Zsuzsanna Hann, PhD, egy. docens	<b>Munkaforma:</b> szeminárium	<b>Óraszám:</b> N: 30 / L: 12	<b>Értékelés:</b> gyakorlati jegy

### A tantárgy oktatásának célja:

A kurzus szeretne képet adni a magyarországi reformpedagógia megjelenéséről, elterjedéséről és továbbéléséről a 20. század végi alternatív iskolák pedagógiai programjaiban. A pedagógiai reformmozgalmak és intézményei a 19. század vége óta fontos szerepet játszottak a közoktatás megújításában, modern kifejezéssel élve az oktatási innovációban. Erről a hallgatók saját kutatásaikon, iskolalátogatásaikon és/vagy az alternatív iskolák pedagógiai programjának elemzésein keresztül győződhetnek meg, és számolhatnak be a csoport előtt. Célunk továbbá, hogy közelebbről megismerjük azoknak a civil szervezeteknek a munkáját, akik a módszertani újítások támogatásában kulcsszerepet vállaltak/vállalnak Magyarországon.

### Fejlesztendő kompetenciaterületek:

Ismeretek: a magyar reformpedagógia fő irányzatai, a 20. század végi alternatív oktatás jelentősebb intézményei, a közoktatás megújításán dolgozó civil szervezetek munkája. Képességek: információgyűjtés honlapokról, intézményi dokumentumok elemzése, interjúkészítés, szakmai beszámoló. Attitűd: a reformok és alternativitás indokoltságának elfogadása; nyitottság, előítélet-mentesség az alternatív pedagógia gondolatok, eljárások iránt. Autonómia: elköteleződés és felelős együttműködés a magyar oktatási rendszer modernizációja érdekében.

### Kötelező irodalom:

BODONYI Edit: *Modern alternatív iskolák*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012.  
KLEIN Sándor – SOPONYAI Dóra: *A tanulás szabadsága Magyarországon* EDGE, Bp. 2011.

### Ajánlott irodalom:

Trencsényi László (szerk.) *Reformpedagógiai olvasókönyv*. MDPT, Budapest, 1993.  
Trencsényi László: *A maratoni sereg*. Önkonet, Bp. 2011.  
Németh András (szerk.): *Rejtett történetek*. MMA, Bp. 2018.  
Mihály Ottó: *Az emberi minőség esélyei*. OKKER, Bp. 1999.  
A hallgató által választott alternatív iskola online, ill. nyomtatott szakirodalma  
A hallgató által választott civil szervezett online, ill. nyomtatott szakirodalma

### Kurzustematika:

1. A reformpedagógiák történelmi-társadalmi gyökerei, az „Életreform”-szál, ill. a „társadalmi forradalom” szál.
2. A perszonalizáció és a szocializáció új funkcióinak felértékelődése a XX. századi pedagógiákban
3. Reformpedagógia és alternatív pedagógia fogalmi különbségének értelmezése
4. Mihály Ottó 4 iskolamodellje (hagyományos, reform, forradalmi, agóra)
5. Nagy (jobbára nemzetközi) reformpedagógiai mozgalmak Nyugaton és Keleten (Dewey, Montessori, Freinet, Sackij, Makarenko, Korczak, Steiner, Neill, Freire, Ken Robinson, KIP, Heatchte, Mustó stb.)
6. Hazai alternatívok korai korszakai (Gyermektanulmányi mozgalom (Új Iskola), 30-as, 40-es évek,
7. (Parasztgimnázium/Karácsony, Sztehlo, Fiúkfalva, Békéstarhos) „fényes szelek” kora (NÉKOSz), rendszerváltás után (fentiek hazai változatai + ÁMK + ZK + Burattino + AKG + Gyermek Háza + Budapest School + Tanodák + drámapedagógia stb.)
8. Alternatív iskolák és tömegoktatás viszonya (elit és/vagy altruista?)
9. Az iskolátlanítás kihívása (City as School, Ecole de la Rue, Open Education, home schooling stb.)
10. Civil mozgalmak az iskola megújításáért, az iskolázás szabadságáért (1985-2010), nevelésügyi kongresszusok

### Követelmények, értékelés:

Aktív részvétel a bevezető előadások vitáin  
Egy nemzetközileg ismert alternatív pedagógia, pedagógus bemutatása rövid prezentációban  
Egy hazai alternatív iskola bemutatása rövid prezentációban  
Egy hazai pedagógus vagy nevelésüggyel érintkező civil szervezet bemutatása rövid prezentációban  
(A 3 prezentációból egy szóbeli a csoport előtt, kettő írásbeli a csoport fb oldalán /is/)  
A fentiek alapján önértékelés után csoportos, majd tanári értékelés.

<b>Kurzus hirdetője:</b> WJLF Neveléstudományi tanszék	<b>Félév:</b> 2021/22. őszi szemeszter	<b>Oktató:</b> Trencsényi László, PhD, megb. oktató
---	---	--

